

กลองปู้เจ้

กลองปู้เจ้ เป็นกลองหน้าเดียวรูปร่างคล้ายกลองยาว มีชื่อเรียกต่างกันไปตามท้องถิ่น เช่น อุเจ้ อุเจ้ ปู้ดเจ้ และปู้ดเจ้ เป็นต้น เดิมนิยมเล่นในหมู่ชาวไทยใหญ่ ซึ่งเรียกกลองชนิดนี้ว่า “กลองก้นยาว” ส่วนชาวไทย ลื้อเรียกกลองชนิดนี้ว่า “กลองตีนช้าง” (อ่าน “ก้องตีนช้าง”)

การประสมวง

การประสมวงใช้กลองปู้เจ้ใบเดียว ฉาบขนาดกลาง 1 คู่ และฆ้องโหม่ง ประมาณ 3-5 ใบ

จังหวะและลีลาการตี

จังหวะของกลองปู้เจ้นั้นค่อนข้างจะเร่งเร็ว โดยมีฆ้องโหม่งดีขึ้นจังหวะด้วยความพร้อมเพรียง สำหรับการตีกลองนั้น ผู้ตีจะต้องมีลีลาประกอบคือ สะพายกลองย่อดำขึ้นลงตามจังหวะ ขาข้างหนึ่งมักจะเหยียดไปด้านหลังขนานคู่กับตัวกลอง ส่วนเท้าทำอาการยกไหล่ เอียงศีรษะให้ดูน่าชม ลูกเล่นการตีที่เรียก “ลีลาน้ำกลอง” ซึ่งมักจะเอียงซ้ายซัดขึ้นคือ ใช้ทั้งฝ่ามือ นิ้วมือ กำปั้น ดีเต็มเสียง ครึ่งเสียง ลักจังหวะ มีการกดหน้ากลองให้เกิดเสียงต่าง ๆ หลากเสียง ส่วนฉาบนั่น นอกจากจะใช้ดีขัดจังหวะระหว่างฆ้องโหม่งและกลองแล้ว ยังมีลีลาหลอกล้อกับคนตีกลองอีกหลายลักษณะ เช่น ดีด้านหน้า ดีด้านหลัง ดีลอดได้ขา คบกับพื้นเข้าหาและออกจากคนตีกลองด้วยเชิงรุกเชิงรับและหนีอย่างมีชั้นเชิง เพื่อให้ผู้ที่ได้ชมเกิดความประทับใจ

โองาสในการบรรเลง

การตีกลองปู่เจ้ามักพบเห็นในงานบุญของวัด ขบวนแห่ต่างๆรวมถึงการแห่หรือประโคม ประกอบการฟ้อนเชิง ฟ้อนดาบ เต้นโต ฟ้อนนางนก กระทั่งการปล่อยว่าวควัน (โคมลอย) และโคมไฟ เป็นต้น ปัจจุบันกลองปู่เจ้ายังคงเป็นที่นิยม จึงมักพบการตีกลองนี้ในงานบุญหรืองานประเพณีสำคัญต่าง ๆ ในเชียงใหม่ และลำพูน เป็นต้น และมักมีการจัดประกวดการตีกลองชนิดนี้อยู่เสมอ

แหล่งที่มา :-

สนั่น ธรรมธิ.2550. นาฏดุริยการล้านนา. เชียงใหม่ : สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.